

2012 / 013

ONTVANGEN 17 JAN. 2013

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

> Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

NHTV
T.a.v. de heer Mr. Hein M.C.M. van Oorscot
Postbus 3917
4800 DX Breda

Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

IPC 2250

Onze referentie
466637

Uw brief van
16 mei 2012

Uw referentie
350 HU/LR

Bijlagen
Advies CDHO

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Datum **16 JAN. 2013**
Betreft Besluit macrodoelmatigheid wo-master Vrijetijdswetenschappen

Geachte heer Van Oorscot,

Met uw brief van 15 mei 2012, aangevuld met additionele stukken die de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) heeft ontvangen op 20 juli 2012, hebt u mij uw voornemen voorgelegd om de wo-master Vrijetijdswetenschappen als bekostigde wo-masteropleiding in Breda te verzorgen. Tevens heb ik kennisgenomen van uw brief van 19 november 2012.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 16 oktober 2012 negatief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal deel uit maakt van dit besluit, treft u hierbij aan. Ik heb geconstateerd dat dit advies zorgvuldig tot stand is gekomen.

Besluit

Gelet op bovengenoemd advies, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de 'Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2009', heb ik besloten om *niet* in te stemmen met uw voornemen om de wo-masteropleiding Vrijetijdswetenschappen als bekostigde masteropleiding in Breda te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) en de 'Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009' (de Beleidsregel). Het deskundigenadvies Karssen-Maassen van den Brink d.d. 5 oktober 2012 heeft voorts als leidraad gediend bij de beoordeling van voorwaarde e.

Motivering

Ik volg de CDHO in haar overwegingen die leiden tot de conclusie dat wordt voldaan aan voorwaarden b en d van artikel 4.1 van de Beleidsregel. Voor nadere motivering verwijs ik u naar het eerder genoemd advies van de CDHO.

Ook deel ik de conclusie van de CDHO dat niet wordt voldaan aan voorwaarde e van genoemd artikel van de Beleidsregel. De CDHO heeft voor de beoordeling externe deskundigen ingewonnen. De commissie heeft prof. Dr. H. Maassen van

den Brink en prof. Dr. C.M. Karssen verzocht onderzoek te doen naar de academische inbedding van de wo-master bij de NHTV.

In aanvulling op de motivering in het advies van de CDHO onder voorwaarde e overweeg ik het volgende.

De toelichting op voorwaarde e van de beleidsregel 2009 luidt: "Bij voorwaarde e gaat het om de beoordeling van de vraag of de nieuwe opleiding is ingebed in een samenwerkingsverband met één of meer andere onderwijsinstellingen of kennisinstituten in de desbetreffende regio of daarbuiten om zo een belangrijke meerwaarde te kunnen genereren. Wat betreft samenwerkingsverbanden gaat het allereerst en vooral om verticaal gerichte verbanden. Doel van dit vereiste is om verdunning van de onderwijs- en onderzoeksinfrastructuur tegen te gaan en te garanderen dat er zoveel mogelijk sprake is van doorlopende leerlijnen en van verbanden die tot synergie leiden."

Voor de beoordeling van deze casus zijn blijkens deze toelichting twee elementen van belang voor het oordeel over het al dan niet voldoen aan voorwaarde e:

1. Zijn samenwerkingsverbanden met andere onderwijsinstellingen of kennisinstituten gegarandeerd?
2. Leidt de aanvraag niet tot verdunning van onderwijs- en onderzoeksinfrastructuur?

Uit de argumentatie van het deskundigenpanel ten aanzien van deze twee elementen acht ik het volgende van belang.

Ad.1: Samenwerkingsverbanden

De NHTV participeert weliswaar in veel samenwerkingsverbanden, maar deze samenwerking is op dit moment te onzeker en te weinig duurzaam om studenten een duurzame academische leeromgeving te garanderen. Aangezien de NHTV, aldus de externe deskundigen, nog onvoldoende eigen academische omgeving kan bieden, wegen de aard en duurzaamheid van deze samenwerkingsverbanden des te zwaarder. Voorbeelden van deze te onzekere samenwerkingsverbanden zijn:

- A. Uit de samenwerkingsverbanden komen slechts tijdelijke middelen beschikbaar. De UvT biedt een eenmalige uitkering ten behoeve van de continuïteit van de aanstellingen van betrokken medewerkers.
- B. De inbedding van docenten in een academische omgeving bij andere onderwijsinstellingen of kennisinstituten is beperkt:
 - o De overgeplaatste hoogleraren houden slechts een 0,0-aanstelling bij de UvT (om hoogleraarschap en promotierecht te waarborgen). Er is dus slechts sprake van een arbeidsrechtelijke relatie en niet meer van een inhoudelijke relatie of inbedding van de hoogleraren in de faculteit meer. Bovendien is onzeker of de UvT of andere universiteit bij het wegvallen van de huidige hoogleraren in de toekomst bereid is een 0,0-aanstelling voor een nieuwe hoogleraar te bieden. Er wordt gewezen op een eventuele internationale connectie van de NHTV, maar die is uiterst onzeker.

Uit andere samenwerkingsverbanden (bijvoorbeeld met WUR of World Leisure Organisation) lijken ook geen concrete toezeggingen ter ondersteuning van de NHTV te komen om een academische leeromgeving op masterniveau te bieden.

Datum

Onze referentie

466637 Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Ad. 2 Verdunning onderwijs- en onderzoeksinfrastructuur

De NHTV heeft geen academisch onderwijs en onderzoek op masterniveau. De hiervoor benodigde infrastructuur moet dus worden opgebouwd, zowel financieel als inhoudelijk. Dit is op dit moment nog onvoldoende gewaarborgd en voor de toekomst gegarandeerd.

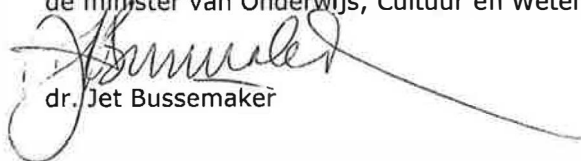
- Ondanks dat de externe deskundigen constateren dat de hogeschool een flinke kwaliteitsslag aan het maken is, blijft de borging van de academisering naar de toekomst toe toch een punt van zorg vanwege het ontbreken van een vaste financiële basis en doordat de continuïteit van de relatie met de universiteiten naar het oordeel van de externe deskundigen onvoldoende verzekerd is. De NHTV heeft slechts beperkte tijdelijke middelen voor onderzoek (zie onder punt A).
- De NHTV heeft op wo-masterniveau geen ondersteunende disciplines in huis die voor een wo-masteropleiding noodzakelijk zijn, zoals statistiek, methodologie, economie en financiën, op wo-masterniveau in huis. Deze moeten dus nog opgebouwd worden. Men wil deze disciplines afdekken met de docenten die nu lesgeven in de bacheloropleiding.

Ik acht voorgaande overwegingen van doorslaggevend belang voor het oordeel dat niet wordt voldaan aan voorwaarde e van artikel 4.1, eerste lid, van de Beleidsregel. Uw aanvraag kan daarom niet worden gehonoreerd.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de NVAO, de CDHO, de HBO-raad, de VSNU, de Inspectie van het Onderwijs en de DUO (Groningen).

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

dr. Jet Bussemaker

Datum

Onze referentie

466637Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister/staatssecretaris van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Staatssecretaris
drs. H. Zijlstra
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies

Geachte heer Zijlstra,

Op 16 mei 2012 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van de NHTV om de wo master Vrijtijdswetenschappen (Leisure Studies) als bekostigde opleiding in Breda te verzorgen.

datum
16 oktober 2012

De CDHO heeft op 24 mei 2012 de behandeltermijn opgeschort om de instelling in de gelegenheid te stellen ontbrekende informatie over de instroom en de arbeidsmarkt te overleggen. Voorts heeft de CDHO op 9 juli 2012 aan de aanvrager enkele additionele vragen gesteld. De vereiste documenten en antwoorden op de vragen van de commissie zijn op 20 juli 2012 ontvangen. De behandeltermijn is met ingang van 20 juli 2012 hervat. De CDHO heeft hierop in haar vergadering van 13 augustus 2012 besloten een tweetal deskundigen te verzoeken haar te adviseren over voorwaarde e van de Beleidsregel. Omwille van overwegingen van zorgvuldigheid is toen een nieuwe beslistermijn gesteld. De termijn is gesteld op 22 november 2012. Op 5 oktober 2012 heeft de commissie het deskundigenadvies van prof. dr. H. Maassen van den Brink en prof. dr. C.M. Karssen ontvangen.

onderwerp
nieuwe opleiding
NHTV wo master
Vrijtijdswetenschappen
te Breda

ons kenmerk
2012/013

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om negatief te besluiten op het verzoek van de NHTV om de wo master opleiding Vrijtijdswetenschappen als bekostigde opleiding in Breda te verzorgen. De commissie is van oordeel dat de voor een wo master vereiste academische inbedding vooralsnog onvoldoende gegarandeerd is.

bijlagen
Beoordelingskader

Deskundigenadvies Karssen-
Maassen van den Brink

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan. Het deskundigenadvies Karssen-Maassen van den Brink heeft voor de commissie voorts als leidraad gediend bij de beoordeling van voorwaarde e.

Omschrijving van de aanvraag

In navolging van de wo-bachelor Vrijtijdswetenschappen wenst de NHTV tevens de wo-master Vrijtijdswetenschappen (officiële CROHO-naam: Leisure studies) over te nemen van de Universiteit van Tilburg. De aanvraag is ingediend als aanvraag nieuwe opleiding voor de NHTV Breda. De intentie is de inhoud van het OER van de UvT zoveel mogelijk te handhaven. De opleiding poogt een multidisciplinaire visie op vrijetijd als eigenstandig domein te leveren. De opleiding pretendeert bij te dragen aan maatschappelijke thema's, de economie, de inrichting van de fysieke ruimte en de wetenschap.

Aanvrager doet een beroep op de voorwaarden a, b, c, d en e van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan voorwaarde b en d van de Beleidsregel. De aanvraag voldoet naar de mening van de commissie niet aan voorwaarde e van de Beleidsregel.

pagina 2 van 5 *Beoordeling voorwaarde a Beleidsregel*

De commissie is van oordeel dat de aanvraag niet voldoet aan voorwaarde a van de Beleidsregel. Naar het oordeel van de commissie speelt de opleiding niet in op een nieuw beroep omdat de wo master Vrijtijdswetenschappen reeds geruime tijd door de Universiteit van Tilburg wordt aangeboden. Voorts is met de beoogde start van deze opleiding geen sprake van een grensverleggende vorm van vernieuwing voor de Nederlandse kennissamenleving. Aanvrager heeft niet aangetoond dat de opleiding bijdraagt aan een door de Minister noodzakelijk geachte (wetenschappelijke) ontwikkeling in een innovatieve sector. Het inspelen van de opleiding op veranderende maatschappelijke denkbeelden over vrije tijd en de inrichting van ruimte duidt op actualisering in het continue afstemmingsproces van het onderwijs op de beroepspraktijk.

Beoordeling voorwaarde b Beleidsregel

De Minister van EL&I typeerde het belang van toerisme in zijn toerismebrief d.d. juni 2008 als volgt:

"Het is noodzakelijk om de internationale gasten te blijven interesseren voor Nederland en ook de eigen inwoners een interessant product te blijven bieden. Consumentenpreferenties veranderen, eisen worden hoger en er is wereldwijd steeds meer keuze om de vakantie door te brengen. Het Nederlands toeristisch product moet concurrerend blijven, de sector moet de komende jaren blijven vernieuwen."

In zijn recente brief van 16 juni 2011 over Toerisme en Recreatie aan de Tweede Kamer verklaart de Minister van EL&I zijn doelstellingen zoals opgenomen in de Toerismebrief van EL&I uit 2008 nog steeds onverminderd van toepassing. De commissie is van oordeel dat de opleiding bijdraagt aan een specifieke behoefte van de Rijksoverheid, zoals door de Minister van EL&I hierboven is weergegeven. De aanvraag voldoet aan voorwaarde b van de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde c Beleidsregel

De commissie stelt vast dat de opleiding niet wordt gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken (convenanten) met de Minister zijn afgesloten ten behoeve van versterking van de kennisinfrastructuur om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen. De aanvraag voldoet niet aan voorwaarde c van de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde d Beleidsregel

De commissie heeft geconstateerd dat de opleiding verschilt van de wo master Leisure, Tourism and Environment van de WUR. In het afstemmingsoverleg stelt de WUR geen bezwaar te hebben, maar indien de NHTV zou besluiten de inhoud van de opleiding te wijzigen, specifiek te verbreden in de richting van toerisme, een tijdige samenspraak en afstemming plaats dient te vinden.

De commissie constateert dat een vergelijkbaar opleidingsaanbod in Nederland niet aanwezig is, waardoor de invloed op het bestaande landelijke opleidingsaanbod uit zal blijven. Uit de ROA rapportage 'de arbeidsmarkt tussen opleiding en beroep tot 2016' blijkt dat de werkgelegenheid binnen de sector horeca en zakelijke dienstverlening, waartoe veel organisaties in de vrijetijdsector behoren, stabiel blijft toenemen. Het ROA typeert het arbeidsmarktperspectief voor deze twee sectoren op wo-niveau als 'goed'. De verwachte vervangingsvraag voor wo'ers is aanzienlijk toegenomen. Hoewel deze informatie niet 1 op 1 herleidbaar is tot de wo master Vrijtijdswetenschappen heeft aanvrager voldoende aannemelijk gemaakt dat er vraag is naar afgestudeerden van deze opleiding op de arbeidsmarkt. De commissie heeft doorslaggevende betekenis toegekend aan het feit dat de opleiding reeds bestaat en daarmee in een behoefte op de arbeidsmarkt voorziet.

pagina 3 van 5 Hoewel de instroom de afgelopen jaren een dalende tendens laat zien heeft aanvrager aannemelijk gemaakt dat bij een start van de nieuwe opleiding bij de NHTV Breda het instroomvolume wellicht zal toenemen. Te verwachten valt dat de nabijheid van de wo-bachelor, hbo-bachelor en hbo-master opleidingen Vrijetijd van de NHTV, alsmede de aanpalende wo-bachelor (joint degree), hbo-bachelor en hbo-masteropleidingen Toerisme hieraan zullen bijdragen. In het verleden heeft de opleiding een eerstejaars instroom van om en nabij de 60-75 studenten gehad. De NHTV verwacht dit instroomniveau in 2015-2016 weer te bereiken. Niet uitgesloten kan worden dat dit volume in de toekomst wederom wordt bereikt.

De commissie is van mening dat de aanvraag voldoet aan voorwaarde d van de Beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde e Beleidsregel

Ter beoordeling van de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur heeft de commissie aanvrager verzocht om een nadere schriftelijke toelichting. Het feit dat een bekostigde hogeschool een universitaire masteropleiding wenst aan te bieden roept in het kader van de beoordeling van voorwaarde e de vraag op of de aanvragende hogeschool een voor een universitaire master noodzakelijke wetenschappelijke omgeving aan kan bieden. Om dit aannemelijk te maken dient sprake te zijn van voldoende kritische massa en goede waarborgen van ondersteunende wetenschappelijke disciplines (die van een hoger niveau verondersteld worden te zijn dan bij een wo-bacheloropleiding). Naar het oordeel van de commissie dient aangetoond te worden dat de opleiding bij de NHTV terecht komt in een klimaat waarin fundamentele wetenschap kan gedijen en waarin de hogeschool ook PhD's kan opleiden. Daarvoor is ook behoefte aan financiële zekerheid (onderzoeksgelden). Deze aspecten van inbedding zijn voor een universiteit doorgaans verzekerd, maar een hogeschool zal moeten aantonen dat zij dezelfde waarborgen kan bieden wanneer zij voornemens is een wetenschappelijke master te verzorgen.

De commissie heeft ter beoordeling van bovengenoemde aspecten van inbedding externe expertise ingewonnen. De commissie heeft prof. dr. H. Maassen van den Brink en prof. dr. C.M. Karssen verzocht onderzoek te doen naar de academische inbedding van de wo master bij de NHTV Breda. De commissie neemt de eindconclusie van de deskundigen over, die luidt dat de NHTV op dit moment nog niet de voor een wo master noodzakelijke wetenschappelijke omgeving kan organiseren en financieren. Gelet op de bevindingen uit het deskundigenadvies constateert de commissie dat de inbedding van de opleiding in de regionale (kennis)infrastructuur in onvoldoende mate is verzekerd. De aanvraag voldoet niet aan voorwaarde e van de Beleidsregel. Nadere contextinformatie over de inbedding van de opleiding, alsmede de gespreksverslagen met de betrokken bestuurders en docenten van de NHTV is opgenomen in het deskundigenadvies.

Ten overvloede stelt de commissie dat het deskundigenadvies Karssen-Maassen van den Brink enkel betrekking heeft op deze specifieke aanvraag. Dit deskundigenadvies bevat geen algemeen geldende criteria die zonder meer van toepassing kunnen worden verklaard op toekomstige aanvragen.

pagina 4 van 5 Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om negatief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. N.M. Verbraak
voorzitter

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 4.1 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen ten minste voldoet aan één van de voorwaarden a, b of c en tevens aan de beide voorwaarden d en e.

Volgens voorwaarde a draagt de opleiding aantoonbaar bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet komt aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen of aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren.

Volgens voorwaarde b draagt de opleiding aantoonbaar bij aan een andere dan onder a genoemde en door de Minister erkende behoefte op terreinen, waarvoor de Rijksoverheid een bijzondere verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Volgens voorwaarde c wordt de opleiding gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de Minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken, om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen.

Op grond van voorwaarde d mag realisering van een opleiding op langere termijn niet leiden tot substantieel, of indien aan voorwaarde c is voldaan tot bovenmatig, nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Volgens voorwaarde e is de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur voldoende verzekerd.